

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.312.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 17218 Pani Posłanki Magdaleny Filipek-Sobczak, w sprawie procesu usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej oraz funkcjonowania systemu pieczy zastępczej, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Informuję, że w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS) procedowany jest projekt nowelizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (UD354). Konsultacje publiczne projektu zakończono 15 maja 2026 r. Obecnie analizowane są zgłoszone w ich ramach uwagi.

Przewidywane koszty wdrożenia rozwiązań wynikających z nowelizacji i sposób ich pokrycia przedstawiono w Ocenie Skutków Regulacji projektowanej ustawy. Należy przy tym wskazać, że w związku ze wspomnianym procesem analizowania i uwzględniania uwag do projektu, zmianie w pewnym zakresie ulegnie również projekt Oceny Skutków Regulacji.

Pieczą zastępczą to obszar, który potrzebuje nowych rozwiązań legislacyjnych oraz szerszej debaty społecznej i politycznej. System wymaga zasadniczej i pilnej reformy, oczekiwanej przez bardzo wiele środowisk. Dotyczy to również sytuacji rodzin zastępczych oraz osób usamodzielnianych. Diagnoza dotychczas funkcjonujących rozwiązań i najpilniejszych potrzeb wskazuje na niewystarczające wsparcie usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej, skutkujące trudnościami w dorosłym życiu i koniecznością udzielania im wsparcia przez system pomocy społecznej.

W projekcie proponuje się m.in. wprowadzenie rozwiązań dotyczących zwiększenia efektywności procesu usamodzielniania wychowanków pieczy poprzez wcześniejsze jego rozpoczęcie, już po ukończeniu przez dziecko 16 roku życia, i poprzedzenie go zindywidualizowaną diagnozą ich sytuacji. Projekt zakłada też wzmocnienie roli opiekunów usamodzielniania, a w odniesieniu do instytucjonalnej pieczy zastępczej częściową profesjonalizację opiekunów usamodzielniania. Zaproponowano również zwiększenie wysokości świadczenia na kontynuowanie nauki dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej, które w dotychczasowej kwocie nie zabezpieczało potrzeb młodzieży opuszczającej pieczę zastępczą. Projekt zakłada ponadto umożliwienie prowadzenia przez placówki opiekuńczo-wychowawcze mieszkań treningowych i wspomaganych dla wychowanków pieczy zastępczej oraz grup usamodzielniających dla dorosłych wychowanków pozostających w pieczy zastępczej zgodnie z art. 37 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Pakiet wprowadzanych nowelizacją rozwiązań dotyczących usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej przyczyni się do zwiększenia efektywności procesu usamodzielniania, dzięki czemu zmniejszy się liczba osób, które z powodu nieporadności życiowej stają się podopiecznymi pomocy społecznej.

Planuje się również wdrożenie w ramach funduszy unijnych projektu, którego celem będzie wypracowanie narzędzia informatycznego pozwalającego na monitorowanie losów wychowanków pieczy zastępczej w oparciu o dane pochodzące z Centralnego Rejestru Pieczy Zastępczej oraz dane administracyjne pobierane z innych systemów. Zasady monitoringu zakładają anonimizację danych i generowanie dla każdego z powiatów raportów dotyczących osób usamodzielnianych pod kątem ich ról zawodowych, społecznych oraz osiągnięć edukacyjnych w okresie od roku do 10 lat po zakończeniu procesu usamodzielnienia.

Odnośnie do problemu rozwiązywania się rodzin zastępczych należy mieć na uwadze, że przyczyny tego zjawiska są bardzo różne i w znacznej części wynikają z usamodzielnienia wychowanków oraz powrotu do rodziny naturalnej. W 2023 r. rozwiązały się 2403 rodzinne formy pieczy zastępczej (2041 rodzin zastępczych niezawodowych, 289 rodzin zastępczych zawodowych, 73 rodzinne domy dziecka). W 2024 r. było ich 1964 (1719 rodzin zastępczych niezawodowych, 204 rodziny zastępcze zawodowe, 41 rodzinnych domów dziecka). Dane za rok 2025 są aktualnie zbierane.

Zapewniam, że kierownictwo MRPiPS dostrzega konieczność wprowadzania konkretnych rozwiązań legislacyjnych w obszarze pieczy rodzinnej, dlatego projekt nowelizacji ustawy zakłada m.in. poprawę stabilności zatrudnienia rodzin zastępczych oraz ich szerokie wsparcie finansowe i systemowe.

Z kolei w odniesieniu do zagadnienia przechodzenia dzieci z pieczy rodzinnej do systemu pieczy instytucjonalnej należy wskazać, że w resorcie rodziny na podstawie sprawozdania rzeczowo-finansowego zbierane są dane o liczbie dzieci, które napłynęły z instytucjonalnych form pieczy zastępczej do rodzinnych form pieczy zastępczej, a także o liczbie dzieci, które napłynęły z rodzinnych form pieczy zastępczej do instytucjonalnych form pieczy zastępczej w danym okresie sprawozdawczym.

W 2024 r. z rodzinnej pieczy zastępczej napłynęło do instytucjonalnej pieczy zastępczej (placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne i interwencyjne ośrodki preadopcyjne) 1 041 dzieci (osób do 18 roku życia), co stanowiło 2% wszystkich dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. W tym samym roku z instytucjonalnej pieczy zastępczej do rodzinnych form pieczy zastępczej napłynęło 849 osób do 18 roku życia, czyli 5,2% wszystkich dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Dane za rok 2025 wciąż są kompletowane.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Aleksandra Gajewska

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/